

Een kennismaking met verantwoord beleggen

Floris Lambrechtsen

Workshop 'Ethisch beleggen en duurzaamheid in de
praktijk'

Symposium Laudato Si en financieel beheer

Utrecht 22 april 2017

Agenda

- * Waarom beleggen?
- * Waarom verantwoord beleggen?
- * Toelichting strategieën
- * Marktontwikkelingen
- * Risico en rendement
- * Welke stappen kunt u nemen?

"We need to end short-termism... at least until next week"

Waarom beleggen?

Figure 1: 10-Year US Treasury yield over the past 30 years

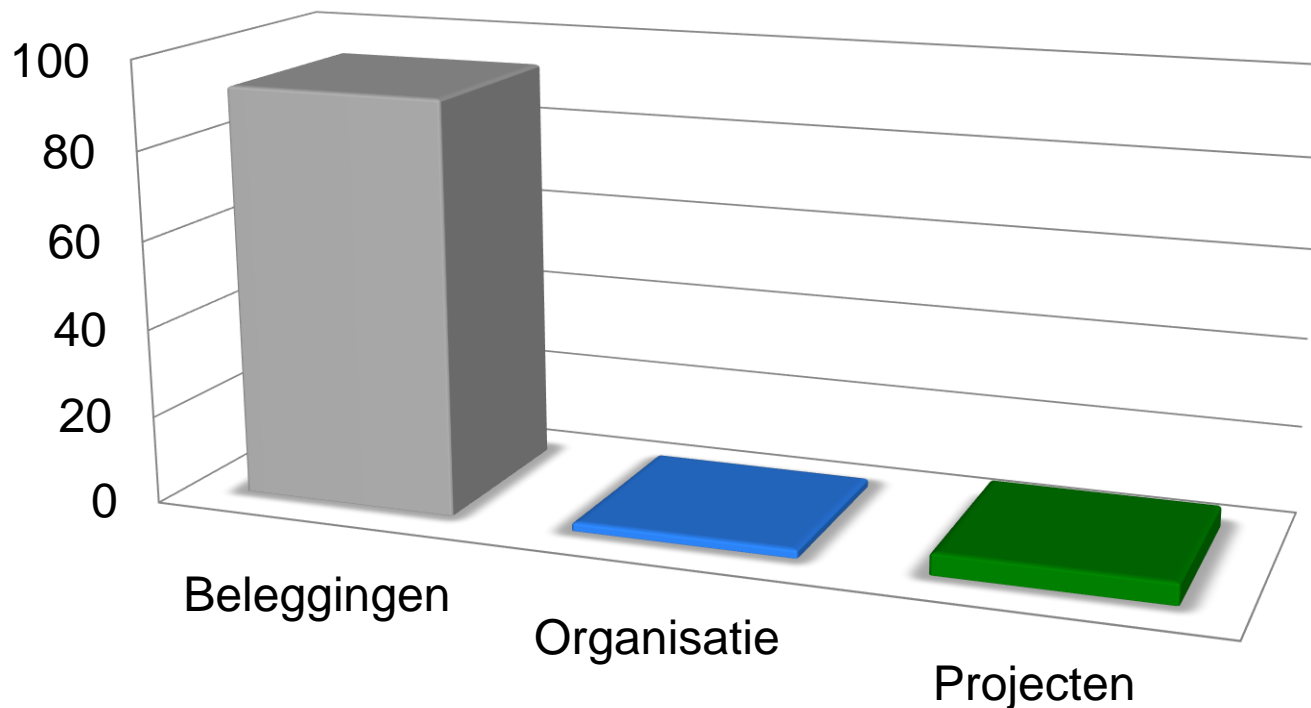

Nu:
VS 10 jr : 2,24%
NL 10 jr: 0,44%

Source: Bloomberg

Waarom de beleggingen verbinden met de maatschappelijke missie?

Via beleggingen hebben kerkelijke instellingen invloed op de wereld om hen heen

Toelichting verschillende strategieën

* Uitsluitingen

* Engagement en stemmen

* ESG integratie

* Best-in-class

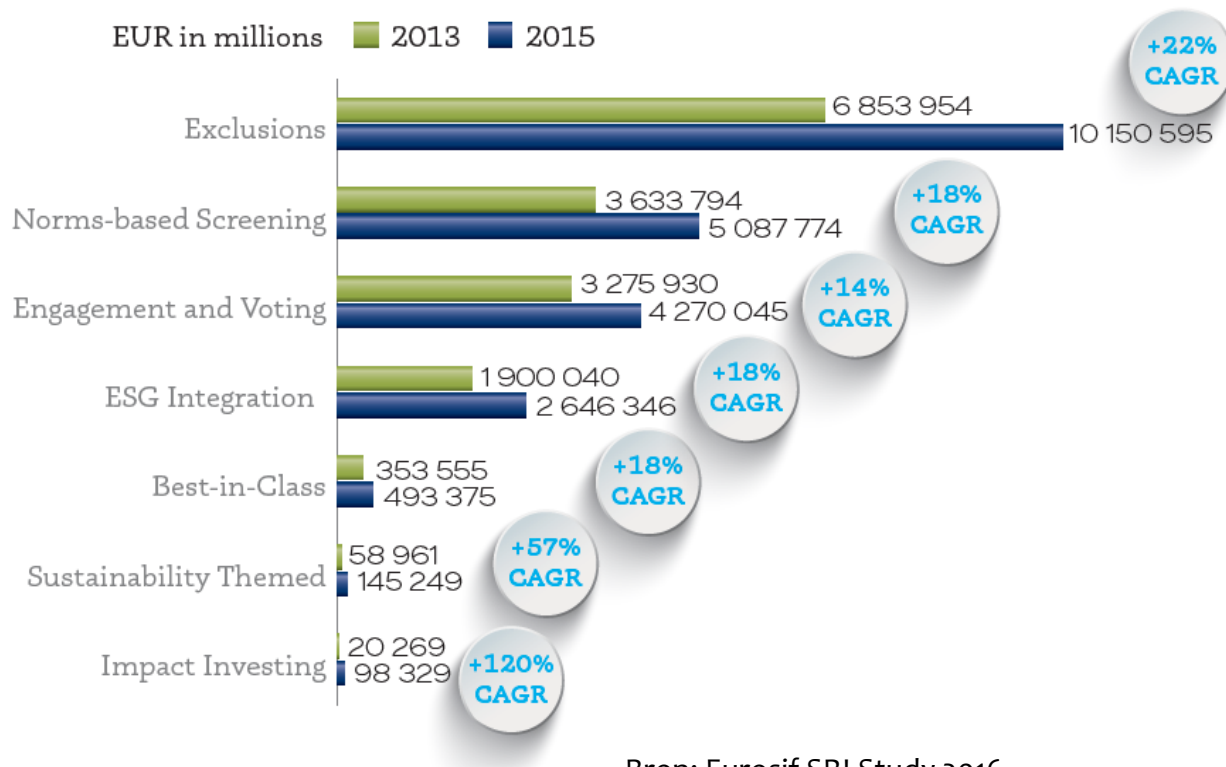

* Impact beleggen

Hoe ontwikkelt de markt zich?

Figure 1: Overview of SRI Strategies in Europe

- * Flinke groei in 13 Europese landen
- * Uitsluitingen meest gehanteerde strategie
- * Grootste groei op impact beleggen

- * *Nederland: marktaandeel duurzaam beleggen: 9,6% (EUR 9,7mrd)*

Onderzoeken laten zien dat verantwoord beleggen goed rendeert

Harvard:

Duurzame aandelen presteren beter dan niet duurzame aandelen (2011, 2014)

Deutsche Bank:

Duurzame aandelen hebben lager risicoprofiel dan gewone aandelen (2014)

Morningstar:

Duurzame beleggingsfondsen presteren gelijk of beter dan reguliere fondsen (2015)

Welke stappen kunt u nemen?

Bijlagen

Publieke bronnen voor eigen analyse van duurzame ondernemingen en beleggingsfondsen

Ondernemingen

- * RobecoSAM Yearbook
- * Newsweek Green Rankings (Corporate Knights)
- * Beleggingsuniversum ASN en Triodos
- * RE 100 (100% duurzame energy)

Beleggingsfondsen

- * www.duurzaam-beleggen.nl
- * www.morningstar.nl (sustainability rankings)

Wat is het verschil tussen ‘duurzaam’ en regulier beleggen?

Kenmerken	Duurzaam
Beleggingsstrategie	Overtuiging dat duurzaam waarde toevoegt in maatschappelijk en/of financiële opbrengsten
Proces	Belegger houdt naast het financieel rendement, ook rekening met sociale- en milieuaspecten in zijn beleggingsbeslissingen
Kosten	In het algemeen hoger (+20-30 bps)
Rendement	Vergelijkbaar. Diverse studies tonen aan dat duurzaam lager risico en/of hoger rendement biedt, maar onethisch beleggen rendeert ook goed
Belegger	Streeft bijdrage aan samenleving en milieu na, of wil ‘rustig slapen’ vanuit financieel en/of moreel perspectief
Risico	Verschilt sterk per beleggingsstrategie

Welke kernvragen spelen een rol bij het beoordelen van beleggingsfondsen op duurzaamheid?

Onderwerp	Kernvragen
Beleggingsstrategie	Hoe wordt financieel en duurzaam rendement behaald?
Integratie in proces & team	Is er voldoende overtuiging, deskundigheid en diepgang in het proces en het team?
Uitsluiten	Trekt de belegger een morele streep in het zand?
Thema's & impact	Welke milieu en sociale impact wordt nagestreefd?
Dialogoog	Gaat de beheerder de dialoog aan met ondernemingen in de portefeuille?
Stemmen	Wordt op alle aandelen gestemd en is er een koppeling met duurzaamheid?
Organisatie	Hoe gaat de organisatie zelf om met duurzaamheid?
Rapportage	Wat zijn de resultaten van dialoog, stemgedrag en impact?

Wat betekenen de verschillende strategieën voor uw portefeuille?

Strategie	Aandelen	Obligaties	Alternatieven
Uitsluiten	Veel aandelen indexen werken met uitsluitingen, gescreende universums beschikbaar voor de meest regulier markten zoals wereldwijd, Europa of VS.	Uitsluitingen zijn van toepassing op landen en bedrijven, maar er zijn geen indexen beschikbaar.	Aanbieders van alternatieve beleggingen zoals grondstoffen, hedgefunds, private equity en (direct en indirect) vastgoed bieden nauwelijks mogelijkheden voor uitsluitingen
Best-in-class	Veel aanbieders bieden een best-in-class benadering of positieve screening aan, waarbij de gehanteerde criteria verschillen	Er zijn diverse duurzame obligatiefondsen beschikbaar	In de vastgoedsector bestaan diverse duurzame vastgoedfondsen die de meest duurzame vastgoedondernemingen en/of panden selecteren voor de portefeuille
Engagement (dialoog)	Dialoog is als aandeelhouder goed mogelijk, direct op de aandeelhoudersvergaderingen of beleggingsfondsen die een aantoonbare aanpak op engagement hebben.	Dialoog is als obligatiehouder niet goed mogelijk, grote institutionele beleggers uitgezonderd.	Dialoog is als private equity belegger een standaard middel om rendement te behalen, dit geldt niet voor grondstoffen of hedgefunds. Bij vastgoed is dialoog goed mogelijk bij actief beheerde beleggingsfondsen.
Stemmen	Veel actief en passief beheerde beleggingsfondsen stemmen op aandeelhoudersvergaderingen, maar dit is lang niet altijd het geval. Duurzaamheid komt vaak niet aan de orde in het stembeleid.	Stemmen is - op uitzonderingen na - niet van toepassing bij obligaties.	Het is meestal niet mogelijk om als klant invloed uit te oefenen op het stembeleid. Niet mogelijk bij grondstoffen.
Impact Investing	Een aantal aanbieders biedt publiek verhandelbare aandelenbeleggingsfondsen aan die inspelen op maatschappelijke thema's	Er zijn diverse Green Bond fondsen en Groenfondsen publiek beschikbaar.	Er bestaat een groot aantal impactfondsen, waarvan het merendeel niet gemakkelijk toegankelijk is.

Definities duurzaam/verantwoord beleggen

Duurzaam beleggen

- * Bij duurzaam beleggen houdt een belegger naast het financieel rendement ook rekening met ESG-overwegingen. ESG staat voor environmental (milieu), social (sociaal) en governance (bestuur). Een duurzaam belegger houdt zich dus simpel gezegd bezig met de **effecten** van zijn beleggingen **op de samenleving**.

Bron: Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling

Verantwoord beleggen

- * Verantwoord beleggen is een benadering van beleggen die gericht is op het integreren van milieu-, sociale en governance (ESG) factoren in beleggingsbeslissingen, om **risico's** beter te **beheren** en het genereren van **duurzame, lange termijn rendementen**.

Bron: Principles for Responsible Investing, Verenigde Naties

Uitsluitingscriteria (voorbeelden)

Activiteiten

- Authoritarian/repressive regimes
- Animal conditions incl. testing of animals
- Child labour
- Discrimination of minorities
- Discrimination of women
- Depletion of natural resources
- Environmental harmful activities
- Factory farming
- Forced labour
- Genetic engineering (GMO)
- Non-sustainable fishing
- Non-sustainable forestry
- Violations of human rights
- Violation of labour rights

* Producten

- * Alcohol
- * Cluster ammunition
- * Firearms
- * Furs
- * Gambling
- * Landmines
- * Nuclear power stations
- * Pornography
- * Tobacco
- * Weapons & military contracting

Thema's op duurzaamheid (voorbeelden)

□ Basic needs and services

- Affordable Housing
- Communication/Free Media
- Energy
- Farming
- Financial Services
- Healthcare
- Microfinance

□ Climate Change

- Biomass
- Energy savings
- Hydropower
- Solar
- Wind

□ Pollution

- Circular design
- Clean technology
- Waste treatment & Recycling

□ Fresh Water

- Water Quality / Nutrient Trading
- Water filtering, purification and desalination

□ Biodiversity / Conservation of Forestry

- Sustainable Forestry Management
- Reforestation / Afforestation

Contactgegevens

Floris Lambrechtsen

- * Tel: 06 42693792
- * Email: floris@lambrechtsen.eu